

Postnina v državi SMS pavšalirana.

Posamezna številka stane 60 vinarjev.

Naročilna lista:

Čelo leto : : K 50—
Pol leta : : : 26—
Četrť leta : : : 13—

Zunaj Jugoslavije:

Čelo leto : : : 66—

Posamezne številke
na listih stranah 60 v.

Uredništvo i. upravništvo:

Maribor, Koroška ulica

št. 5. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Inserati ali oglasila
se računajo po K 1.88
od enoredne petitvrste
pri večkratnih oglasilih
— popust. —

„Straža“ izhaja v pon-
deljek, sredo in petek.
Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se mora
govoriti vsak dan od
11. do 12. ure dopoldne.

113. številka.

Maribor, dne 11. oktobra 1920.

Letnik XII.

Dr. Kukovec kot minister za socialno politiko.

Pri nas v Jugoslaviji imamo že samo na sebi
že preveč ministrstev, temveč imamo še večjo nesre-
čo, da stranke postavljajo na ta mesta ljudi, ki po
svojem mišljenju, čustvovanju in znanju nikakor ne
spadajo na ta mesta, katera potem ali zanemarjajo
ali zlorablajo.

Oglejmo si za danes v tem oziru samo ministr-
stvo za socialno politiko! Ta minister bi imel v pr-
vi vrsti skrbeti za moderno socialnopolitično zakono-
dajo. Moral bi skrbeti za telesni dobrobit in umsiye-
ni napredek vseh onih, ki delajo in so izkoriščani.
Posvečati bi moral svojo posebno pažnjo in skrb vd-
vam, sirotam in invalidom. Podpirati bi moral in pri-
ganjati ministra za javno zdravstvo, da naša država
v tem oziru zadosti svoji nalogi. Imel bi še stotine in
stotine prilik, kjer bi lajšal gorje in brisal solze vsem
teptanim, zapuščenim in bednim.

Kaj pa dela sedanjí minister za socialno poli-
tiko, gosp. dr. Kukovec, tačasni načelnik slovenske
demokratske stranke? Njegovo delo kot minister je,
da ali zanemari naloge, ki jih ima minister za so-
cialno politiko, ali pa dela dejansko naravnost profi-
socialno.

Ni nam treba tukaj opozarjati na njegovo za-
držanje v stanovanjski akciji, kjer je krepko in hra-
bro priskočil na pomoč kapitalistom. Ni nam treba
navajati, da podpira pogubno in popolnoma nesocial-
no politiko bankokratov Draškovića in Marinkovića.
(To je dovolj znano. Manj znano pa je, da igra g. dr.
Kukovec v Beogradu vlogo nekakega „Landsmanns-
ministra“ za svojo stranko. Kakor so namreč v po-
kojni Avstriji imeli Nemci zloglasne ministre kraja-
ne, ki so se sami in po svojih eksponentih vtikali
prav v vsako ministrstvo in njegovo poslovanje, ta-
ko dela in se hoče uveljaviti sedaj dr. Kukovec.

V svoje ministrstvo je poklical po hudobnih in
neznatstvenih člankih proslulega Lotriča in tega po-
šilja po raznih ministrstvih od direktorja do direk-
torja, od načelnika do načelnika, kjer so ministri
člani radikalcev ali Narodnega kluba. Kjer pa so
demokratje tam pa gre naravnost k ministrom. Dr.

Zerjav zapisuje, špijonira in poroča iz Ljubljane v
Beograd, če je treba kakoga liberalca pomilostiti, če
je treba dati liberalcu kakšno korito, če je treba za-
postaviti naše ljudi in dr. Kukovec „referent“ na-
stopi potem v Beogradu „svojo pot“. Tako ima Lotrič
dobroplačano mesto v ministrstvu za socialno skrb,
pa vrši agentsko službo za „Landsmannsministra“ li-
beralne stranke dr. Kukoveca.

Posebno je cvetela pšenica liberalnim intrigam
sedaj, ko je bil naš voditelj dr. Korošec boian in se
torej ni mogel udeleževati ministrskih sej. Prepričani
smo, da se bo moralo iz tega časa marsikaj popra-
viti, kajti dr. Kukovec je s svojim demokratskim to-
varišem Krizmanom in Pribečevićem na široko in de-
belo grešil proti sporazumu na katerem sloni Vesniče-
va vladá.

Poučljivo pa je delovanje dr. Kukovecove in nje-
govih ljubljanskih in beogradskih tovarišev tudi v
tem oziru, kako sistematski izpodkopavajo najmanjšo
seno naše avtonomije v dejanju in kako sedaj pred
volitvami gonijo lajno „široke avtonomije“ za lahko-
verne volilce. To je tako ogabna dvolična igra, ki je
mogoča in razumljiva le pri teh značajih.

Politični pregled.

Jugoslavija.

Narodno predstavništvo se sestane
12. t. m. Vlada napenja vse sile, da bi bila prihodnja
parlamentarna seja sklepna, ker pride na dnevni
red predlog o pooblastilnem zakonu.

Ministrski svet je razpravljal v svoji
seji 10. t. m. pod predsedstvom regenta Aleksandra
o instrukcijah za naše delegate povodom obnovitve po-
gajanj z Italijo. Kot Trumbičev tovariš pri teh pogaj-
anjih je bil določen dr. Momčilo Ninčič. Pogajanja
se bodo začela v najkrajšem času. Italijanska vlada
še ni naznanila kraja in časa. Pogajanja se bodo
najbrže vršila v Benetkah.

Od teh pogajanj si ne smemo obetati veliko,
ker se bo Italija postavila na stališče: Reško vpra-
sanje je za njo itak že rešeno. Naša vlada pa na
d'Annunziado nikakor ne more pristati.

Madžarska.

Poljska, Finska, Madžarska in Romuni-
ja se baje pogajajo glede defenzivne zveze proti na-
padom od vzhoda.

Horty zbira čete od 1 divizije na čeho-
slovaški meji vzhodno od Požuna.

Rusija—Poljska.

Mir med Poljsko in Litvansko je podp-
san. Kljub miru pa še niso ustavljene medsebojne so-
vražnosti, ker napadajo Poljaki Litvance, Litvanci pa
poljske prednje straže. Litvanske patrolje so preko-
račile reko Mer žanko.

V Rusiji vladajo žalostne razmere. Posebno
ogroža Rusijo glad. Boljševiška razpršena armada
sedaj ropa po Podolju in Kersonu. Sestavila se je iz
teh boljševiških roparjev posebna armada od 200.000
mož, ki si je stavila za cilj: rop na živila. Na večjih
krajih je prišlo med kmeli in boljševiki do ostrih spo-
padov, ker se upirajo kmetje s silo boljševiškemu ra-
bojništvu.

Domača politika.

Sklepi radikalne stranke. Radikalna stranka
je zaključila svojo skupščino v Beogradu z obširnim
proglasom in sklepi. Poudarja svoje delovanje od u-
stanovitve stranke leta 1881. Izjavlja, da stoji neo-
majeno na stališču kriske pogodbe, namreč, da je na-
ša kraljevina ena, edinstvena monarhija, pod vladjo
Karadjordjevičev s popolno ravnopravnostjo vseh
treh plemen. V zunanji politiki se hoče držati prija-
teljstev in zavezništev, v katerih se je nahajala do-
slej, a ne izključuje novih političnih zvez in se ne
odreka zahtevam po združitvi vsega našega narodne-
ga ozemlja, ki se nahaja še pod turško oblastjo. V
verskem oziru zahteva ravnopravnost vseh treh ve-
roizpovedanj: pravoslavnega, katoliškega in musul-
manskega in obljublja, da se hoče brigati, da se o-
hrani in obvaruje verski mir, ki odgovarja duhu in
prošlosti celokupnega našega naroda. V zadevi ure-
ditve države je za edinstvenost države, a tudi za ši-
roko samoupravo, ki mora biti možna dovolj, da la-
hko izvršuje svoje naloge, a tudi ne preobširna, ki bi
bila na kvar edinstvu države. Izvesti hoče pametno
agrarno reformo, da bo zemlja lašč njega, ki jo ob-
deluje, dobrovoljci, begunci, in drugi potrebni in vre-
dni poljedelci naj dobe zemlje, reforma naj se vrši
po načrtu premišljene notranje kolonizacije. Stranka
preneha biti srbska stranka in hoče razširiti svoje
delovanje na celo kraljevino Srbov, Hrvatov in Slo-
vencev.

LISTEK.

izd. Narodni

Spomini orlovske mladosti.

(Dolgo.)

Posebno njihovi farji so naši nasprotniki. Ti
nam bodo dali še mnogo opraviti, dokler se ne povr-
ne — Primož Trubar in ne oprostí nas in njih. . .

Spet je zavriščalo tam spodaj in kakor v potr-
dilo tega, kar je bil govoril, je z varne državne ce-
ste sem neki kapucin v rjavi kuti zasmehoval Nemce
nad seboj. Mahal je z dežnikom, snemal svojo kapico
in se zopet in zopet kakor v zasmeh globoko pripo-
gibal. V hudem razgretju so kričali Nemci: Los von
Rom! Verdammter Paffe! Los von Rom!

In vmes so se glasili od Narodnega doma sem
neprestano ponosni napevi, vesele slovenske popevke,
zakaj različno od vseh drugih Slovencev petja željni
Slovenjgoričan ne poje rad drugače tako turobnih
napevov svojega rodu. Ali napravlja to različno vino
ali nemška kri, ki polje v njegovih žilah?

Solnce se je potapljalo. Čudovit vijolični vzduh
je plaval nad prostranim valovitim gričastim morjem
Slovenskih Goric. Tako mirne so bile. Zadaž za Süd-
markhofom pol ure hoda so sanjali v velikem venci
dvori švabskih naseljencev. Nihče od njih ni mogel
biti danes tukaj navzoč. Po zadnjih deževnih dneh so
morali na travnikih kositi otavo in jo pred novim na-
livom spravljati pod streho. Zal jim je bilo, da niso
mogli biti poleg. Sicer ni bilo naperjeno proti Fran-
cozu, šlo je le zoper Slovence, in to bodo že drugi o-
pravili, za to ni treba vrlega Svaba. Vendar bi kaj
radi pokazali Slovence, kako krepko zna zgrabiti
švabska pest.

Vedno motnejše so postajale senče večera. Po-
samezne luči so zablistale. Skoro je imel biti praznik
pri koncu in Ljubljančani so morali domov. Uredili
so se v sprevod.

Nekaj slovenskih telovadcev je prekoračilo živo
mejo pri Narodnem domu, da bi tako mimo Nemcev
dospeli na državno cesto. S svojimi izzivajočimi za-
bavljicami so napadali Nemce. Nekateri Nemci so za-
vihтели preko meje in so jo udrlí nad sovražnika. V
roki slovenskega telovadca se je zablistala jeklena
ostrina žepnega noža. Dva Nemca sta mu ga izvila
in njega samega sta izročila žandarju, ki je bil pri-
hitel na pomoč. Peljal ga je na državno cesto in ga
je izpustil, ne da bi bil dognal njegovo ime.

Med zvoki koračnice so korakali Slovenci mimo
po cesti, nad njo pa so stali Nemci in so nabijali so-
vragu na uho „Die Wacht am Rhein“. Stiristo grl jo
je pelo, tako glasno in mogočno, da so skoro pregla-
sili godbo spodaj na cesti. Edino orožje jim je bila
danes njihova pesem in ta pesem, je bila izpoved
nemške narodnosti in sveta prisega ljubezni in zve-
stobe.

Brugger in Oswald in Kati so šli za Slovenci
na postajo. Skoro vsi drugi Nemci so ostali še v Süd-
markhofu. — — —

Ze so se videle luči s kolodvora, kar nalete
med potjo nepričakovano na tri zakasne, se sloven-
ske telovadce, ki so bili pijani in so rjuli svojo za-
vežniško himno: Hej Slovani! Hoteli so iti mirno mi-
mo njih, toda drzno se jim je postavil eden nasproti,
dolg kakor drevo, ter jih je nahrulil v svojem ma-
ternem jeziku z besedami, ki so bile očitno sramotil-
ne. Brugger se je za par korakov umaknil. Ostala
dva Slovence sta se postavila dolguju ob stran. Os-
wald je trenutek preudarjal, kaj mu je storiti. Kati-
ne oči so bliskale. Stisnila je pesti in z glasom, ki se
je tresel od jeze, je kričala nasprotniku: Stran, ne
sramni človek!

Slovenec je planil proti nji. Videl je, kako lepo

je to nemško dekle, dvakrat lepo v plamenečem srdu.
Oči so mu zažarele v divjaški poželjivosti. Trenutek
pozneje je zavela zoprna, po vinu smrdeča sapa pre-
ko Katinega oblíča in v naslednjem hipu je z grozo
začutila njegovo roko okoli vratu in njegove ustnice
na svojih, da je votlo zajelačala vsled gnjeva in sra-
mu. Sunila ga je v prsi in se mu je izvila.

V istem hipu je dobil Oswald od drugega s pa-
lico po glavi, tretji se je bil spravil nad Bruggerja.
(Toda ta je zbežal in njegov napadalec je stekel za
njim.)

Dekle si je z obema rokama zatisnilo obraz in
je bridko ihtelo.

Kot blisk je planil sedaj Oswald in je udaril s
težko pestjo skrunivea nemške dekliske časti pod nos,
da se mu je vlila kri in mu je padla čepica na cesto.
Nato se je obrnil proti tistemu, ki ga je udaril in ie
ravnokar zamahnil za drugi udarec. Odskočil je, da
je udar zadel na tla. S krepkim naskokom se je vr-
gel na telovadca in je s pestmi obdeloval njegov o-
braz ves iz sebe od srda. Slovenec je tulil kot ran-
jen vol.

Končno je odnehal in je pustil nasprotnika, ki
je s tovariši počasi odhajal.
Oswald je pobral njegovo čepico in jo je spravil.

Stvar gre še dalje, toda pustimo jo drugim. Ta-
ko torej je gospod Mahner opisal bravcem svoje po-
vesti izlet v St. Ilj in posebej slovenske Orle. Ni tre-
ba dostavljati, da si je pisatelj sam izmislil pikantne
dogodke, ki jih opisuje. Saj ni pisal objektivnega po-
ročila, ampak roman. S tega stališča je seveda „ne-
oporečen“, ker nikogar ne sili, da mu ravno verja-
me, vendar je zanimivo, s kakšnim orožjem so se ti
ljudje borili zoper nas in se še bore, kjer jim usta še
niso popolnoma zamašena. Laž in nasilje! In če gr-
da laž v dnevnem časopisu morda predsedá, povijmo
jo v vabljivo obliko romana! Ljudje bodo brali, morda
verjeli, morda ne, toda — semper aliquid haeret
— nekaj se pa le prime!
Dalje prihodnjic.

Samostojna v grozni zadregi. Samostojneži so hoteli vsaj pri prvih volitvah liberalni značaj stranke skriti, a radi volilnega zakona ne gre. V štajerskem volilnem okrožju rabijo 10 kvalificiranih kandidatov, katere si morajo izposoditi od liberalcev, kateri bodo njih voditelji v bodoče tudi v javnosti, do čim so sedaj le v ozadju. — Drugo težkočo dela vprašanje, kedo bo nosilec liste: ali Mermolja ali Drofenik ali celo Urek. Proti Mermolji so oni samostojneži, ki pravijo, da je tujec in je že na Goriškem s podobno stranko popolnoma zavozil, Drofenika sovražno kot bivšega štajercijanca in velikega sebičnega, Urek pa velja v stranki kot mož zabavljanja in zanemarjanja svojega stanu kot kmet. Pristaši Ureka pravijo, da bo on, če bo izvoljen za poslanca, ravno tako zanemarjal delo za kmetске koristi, kakor zanemarja svojo kmetijo. Tretja težkoča je, da imajo mnogo kandidatov, ki bi vsi radi bili na prvih mestih, ker so o tem prepričani, da niti desetina njihovih kandidatov ne bo izvoljena. Četrto težkočo tvori pomanjkanje pristašev in radi tega pomanjkanje — volilcev, ker komunisti v Posavju, kateri so vsled hujškanja Ureka tako močni, ne bodo volili samostojnežev. V tej veliki zadregi so pogruntali samostojneži, da je najboljši v okliu na slovenske stranke zahtevati, da je stranke prepuste samostojnežem vse mandate, za katere se zahtevajo splošni pogoji, dočim oni „milostno“ prepuste ostalim strankam vse kvalificirane mandate. Strah pred volilnim bojem je baje vzrok temu „velemodremu“ pozivu, katerega je menda nasvetoval dr. Zerjav ali dr. Zabukošek. Ako se samostojneži tako boje volilnega boja, potem jim svetujemo, da ne postavijo lastne kandidatne liste, ampak naj korajžno glasujejo za kandidate JDS naravnost, ne po ovinkih ali pa volijo kandidate SLS, kateri bodo gotovo boljše zastopali kmetске koristi kakor kaki liberalni birti in kramarji ali mešetarji a la Mermolja, Drofenik itd. ali pisarji ne kmeti a la Urek. Čisto gotovo je, da bo stranka, katero vodijo samostojni izkoriščevalci kmeta in častihlepneži, po volitvah izginila, zato tak strah pred — volitvami.

Volilno gibanje.

Hrvatje. „Hrvat“ glasilo „Hrvatske zajednice“ hoče dvigniti novo geslo za volilni boj. Združijo se naj vsi Hrvatje brez razlike strank in drugih nazarj. Preračunal je, da bi vseh Hrvatov lahko prišlo v državni zbor okrog 115, to je skoraj četrtnina poslancev, namreč iz Hrvatske 75, iz Bosne in Hercegovine 15, Dalmacije 10, Bačka 15—20. Vsi ti poslanci naj bi se združili v eno stranko z edinim namenom, da branijo Hrvatsko. — Ta načrt se seveda ne bo posrečil, ker vseh Hrvatov ni mogoče spraviti pod en klobuk. Prevelika je razlika v naziranju. Bil bi pa tudi velika nesreča, kajti ako bi se združili vsi Hrvatje v eno hrvatsko, vsi Srbi v srbsko, a vsi Slovenci v slovensko stranko, bi imeli po celi državi divji plemenski boj. Hvala Bogu, so pa druga vprašanja veliko bolj pereča in geslo plemenskega boja ne bo vleklo.

Seljačka snaga. Na Hrvaškem so ustanovili de mokratje po vzgledu slovenske „Samostojna kmetске stranke“ kmetsko stranko pod imenom „Seljačka snaga“ (kmetška sila). Ustanovitelj in voditelj je bivši demokratski minister za agrarno reformo dr. Poljak. Ponekod bo ta stranka postavila svoje kandidate, drugje bo pa glasovala za demokrate.

Krajevne neodvisne liste na Hrvaškem. Poleg kandidatских list organiziranih strank se bodo na Hrvaškem pojavile še različne izven strankarske krajevne liste. Tako se sliši, da misli dr. Potočnjak nastopiti s svojo listo, isto bo gotovo storil tudi Politeo. V modruško-reški županiji se postavi na čelo lastne liste župnik Mikan.

Samostojneži slavijo dne 15. t. m. v Celju v Nar. domu poroko z liberalci. Starašini bodeta hauptman Sanein, ki je tako goreče vodil rekvizicije in delal mastne kšefte s koruzo ter fižolom, ter bivši soc. demokrat liberalce Spindler. Radovedni smo, kako ime bo imel ta nov par, ali se bo imenoval liberalni kmeti, ali samostojni liberalci. Stari pregovor sicer pravi: V združenju je moč, a pri liberalcih ne boče tudi to združenje odvrnilo strahovitega poraza pri volitvah.

Samostojneži so začeli prirejati shode v okraj Gornjigrad, a imajo smolo. V Rečici na Paki in pri Sv. Francišku ni nikdo prišel na shod, ker liberalnih mešetarjev in vojnih dobičkarjev, ki so po krivici nadevajo kmetsko ime, v Gornjesavinjski dolini ne maramo.

Opozarjamo, da imajo volilno pravico v ustavolovno skupščino vsi oni Slovani, torej tudi Slovenci po plemenu in jeziku, ki so se do 25. septembra 1920 stalno naselili v katerikoli občini naše države.

Dnevne vesti.

Kake graščine kupuje minister dr. Korošec? „Tabor“ in „Narod“ prinašata vest, da se pogaja minister dr. Korošec glede kupa graščine grofa Schönborna pri Slivnici. Nam je že davno znano, da se je pogajal poslanec Pišek za nakup one skromne stare šole v Orehovi vasi pri Slivnici, v kateri bi rad preživel naš voditelj svoja stara leta. Vsem poznavalcem Orehove vasi je znano, da je stara šola te vasi prav neznatna bajta, v kateri bi ne hotel prebivati niti: Voglar, niti Koderman, najmanj pa prvak dr. Tavčar. Med poganjanjem za nakup orehovske stare šole in Schönbornove graščine je pa vendarle razlika.

Toliko o nakupu dr. Koroševega gradu. Pozor pred demokracijo, ki začnejo po svoji stari navadi obrekovati, ko se začneja volilna borba.

Prof. dr. Kovačič nevarno ponesrečil. Prof. dr. Kovačič, ki se je vozil na avtomobilu generala Plivelica od razmejitvene komisije iz Ljubljane proti Mariboru je pri Framu ponesrečil, ker je zadel avto ob brzotjavni drog. G. dr. Kovačič je dobil pri padcu opasne notranje poškodbe in se zdravi v mariborski bolnici. Avto je čisto razbit, poleg dr. Kovačiča je bil lahko ranjen tudi neki kapetan.

C. g. vojni kurat Rajmund Bratanič. Vse duhovne stvariše bo gotovo zanimala usoda koj pri začetku vojne od Rusov ujetega vojnega kurata Rajmunda Brataniča, o katerem so že mnogi domnevali, da je že davno podlegel smrti. G. Pernat od Sv. Lovrenca na Dravskem polju, ki se je pravkar vrnil iz ruskega vjetništva, nam je pravil, da je zapustil g. kurata v ječi v Nižjem Udinsku pri Irkutsku. Ko je odhajal g. Pernat iz Udinskega, je videl, kako je sklepal g. Bratanič skozi okno ječe, ki je bila strogo zastražena, roke z milo prošnjo, naj mu pomaga. G. Pernat nam je tudi sporočil, da ječi še veliko Slovencev po sibirskih ječah, a se nikdo ne zveni za nje.

Zagrebski nadškof dr. Bauer in ljubljanski dr. Jeglič se mudita v Beogradu.

Dr. Stojan — olomuški nadškof. Papež je sprejel odpoved dosedanjega praškega nadškofa kardinala Skrbenskega. Stolni kapitel olomuški je 2. t. m. izvolil za nadškofa kapiteljskega vikarja kanonika g. dr. Stojana, bivšega avstr. državnega poslanca in zvestega sobojevnika dr. Kreka.

Znani vseučilišni profesor dr. Matija Marko je imenovan profesorjem slovenske in jugoslovanske književnosti na vseučilišču v Pragi.

Obmejni tabor se vrši v nedeljo, dne 17. t. m. v Kaplji ob avstrijski demarkacijski črti (postaja Brezno ob Dravi) s sledečim sporedom: 1. Ob 11. uri cerkveno opravilo (poje moški zbor). 2. Opoldan obed v gostilni Strablek (Hartman), svira godba. 3. Pop. ob 15. (3. uri) v šoli: a) pozdravni govor in deklamacija, b) „Nemški ne znajo“, burka v 1. dejanju, c) „Krčmar pri zvitem rogu“, veseloigra v 1. dejanju. Med odmore poje pevski zbor (kvartet). Sodeluje godba iz St. Lovrenca na Pohorju. 4. Zvečer v gostilni Strablek (Hartman) veselica s prosto zabavo, licitacija, šaljivo pošto, petjem, godbo in plesom. Vstopnina h gledališki predstavi: 1. prostor 10 K, 2. prostor 6 K, stojnice 4 K. Čisti dobiček je namenjen tukajšnji po lanskih vojnih dogodkih opustošeni šoli, zato se preplačila hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi vabijo prireditelji.

Št. Lenart v Slov. gor. V nedeljo, dne 17. oktobra, po rani sv. maši se vrši velik shod Kmetске zveze pri Sv. Lenartu v društveni dvorani gostilne Arnuš. Govorita g. poljedelski minister na razpoloženju Ivan Roškar in g. dr. Veble. Somišljeniki, vsi na shod!

Novi živinozdravnik za Št. Lenart v Slov. g. Poverjeništvu za kmetijstvo je predstavilo živinozdravnika Franca Samec k Sv. Lenartu v Slov. gor.

Celjska „Nova doba“ in spovednice. Volitve se bližajo. Možakarji okoli „Nove dobe“ pa postajajo od dne do dne nervoznejši. Slišali so, da bomo volili s kroglicami. In kar naenkrat so stuhali v svojih liberalnih možganih, da bodo spovednice tiste škafje, v katere bodo metali volilci svoje kroglice. Pri tej lepi misli pa se je začela demokracija oglašati vest. Toliko let že ni videl spovednice, dne 28. novembra t. l. se bo po moral ponižati in vanjo vreči svojo kroglico. Jugoslavija, kako bridko neusmiljena si Ti, da kratiš našim slovenskim liberalcem svobodo vesti!

Urednik „Nove dobe“ v Celju je bil svojčas socialni demokrat, še pozneje, ko ga je izpodrinil Lesničar, se je ponujal za urednika „klerikalcem“, je pa sedaj, ker ga je dr. Kukovec spet milostno sprejel za urednika lista, katerega čaka ista usoda kakor „Narodni list“ in „Narodni dnevnik“ — navdušen „demokrat“ — „poet“. Lojze misli, da vsak človek tako menjuje svoje politično prepričanje kakor on, zato se prav neokusno zaletava v g. Roškarja. Povejmo mu, da ni dobil samo g. Roškar, ampak vsi ugledni kmetje pristaši SKZ vabilo, da naj pristopijo k Samostojni in sicer se jih je vabilo s priporočeni pismi. Tozadevni recepti so vsak dan v tajništvu Samostojne v Ljubljani na razpolago. Ne g. Roškar kakor tudi nobeden drug kmet, ki je pristaš SKZ, se ni odzval vabilu in ni nikdar ne pismeno, ne ustmeno izjavil, da pristopi k Samostojni.

Občni zbor „Obrtne zveze“ na Rečici ob Paki. „Jugoslovanska obrtna zveza“ bo dne 10. t. m. ob 11. uri v gostilniških dvorani na pošti priobčila občni zbor „Obrtne zveze“, ki naj bi se ustanovila za Savinjsko, Saleško in Mišlinsko dolino. Dnevni red: 1. Pojasnilo obrtnih in političnih organizacij. 2. Ustanovitev Obrtne zveze za Savinjsko, Saleško in Mišlinsko dolino. 3. Državnozbornske volitve. 4. Volitev odbora. 5. Slučajnosti. Ker je ustanovitev močne obrtne organizacije v omenjenih dolinah velepomembna, se vabite vsi, da se omenjenega shoda gotovo udeležite. — Jugoslovanska obrtna zveza.

Kakšni možje neki sedijo v vranskem okrajnem zastopu in kaj ti ljudje delajo! Zadnji čas je že, da pridejo iz svojih brlogov in si že vendar enkrat prav temeljito ogledajo ceste, za katere bi morali skrbeti. Kamor pogledaš, vse je zanemarjeno. Višek zanemarjenosti in sramota za okraj je cesta med Letišem in žel. postajo Rečica ob Paki! Najslabša hribovska pot ni tako slaba! Nič čudnega bi ne bilo, če bi si kak voznik in konj pri belem dnevu polomil svoje noge v tisočerihih cestnih jamah in jamicah. Čemu imamo okrajni zastop, samo za parado! Glejte, da kmalu po-

pravite ta javen škandal ali pa da odstopite, če ste preleni za javna dela!

Mlada tatica. V okolici Konjic se je zadnji čas potikalo 15. do 16. let staro dekle, meščansko oblečeno s kratkim krilom in črnimi nogavicami, srednje velikosti, črnih las, podolgačnega zagorelega obraza. Ponuja se povsod pod raznimi imeni v službo rekoč, da so ji starši umrli, in je brez delavske knjižice. Dognalo se je, da se piše Marija Janžek, pristojna v Tolkačevo pri Rogški Slatini. Izvršila je že več tatvin n. pr. v Oplotnici, na Vrholah in v Konjicah. Pri sebi ima precej ukradene ženske obleke in perila. Po zadnji tatvini v Konjicah je dne 7. t. m. zjutraj zgodaj neznano kam potegnila, najbrž proti Celju ali Poljčanam. Komur se posreči izslediti to nevarno tatico, naj jo zadrži in javi orožniški postaji v Konjicah. Pred nakupom ukradene obleke se svari.

Vagon petroleja je zgorel na progi Zagreb — Karlovac. Petrolej so naročili razni trgovci. Nesreča se je zgodila, ker je bil vagon pripet takoj za strojem in so padale iskre iz stroja, ki so seveda vnele petrolej.

Odbor za Skrabčev spomenik se vsem prijateljem in častilecem rajnega učenjaka p. Stanislava Skrabca najiskreneje zahvaljuje za gmotno pomoč ob priliki odkritja njegovega častnega spomenika na rojstni hiši v Hrvači pri Ribnici.

Novi potni listi za inozemstvo. Izdelan je nov formular (knjižica) za potne liste za potovanje preko državne meje. Potni list je monopoliziran in se sme tiskati ter se nahajati v zalogi samo v državni štampariji v Beogradu. Izdani so v treh vrstah dvojezično in sicer: cirilično-francosko, latinčno (hrvatsko-francosko in slovensko-francosko). Državna štamparija sme oddajati potne liste samo političnim (policijskim) oblastvom, pristojnim za izdajanje potnih listov. Potni listi se smatrajo kot vrednostni papirji in jih mora oblast, ki jih naroči, plačati vnaprej in sicer po pet dinarjev komad. Stari dosedanjí formulariji potnih listov se morejo uporabljati do 1. novembra t. l., od tedaj naprej pa se smejo izdajati samo novi.

Invalidne podpore in pokojnine zvišane. Iz Beograda poročajo, da je invalidno vprašanje dozorelo v toliko, da bodo dobili invalidi v kratkem povišane prejemke.

Važno za begunce. Ministrstvo za agrarno reformo je izdelalo naredbo, po kateri se bo dajalo beguncem iz zasedenega ozemlja zemlja v zakup.

Major Calma, predsednik italijanske razmejitvene komisije je od zadnje avtomobilske nezgode na Muti že toliko okreval, da lahko zapusti sobo. Izjavil je, da obdrži še nadalje vodstvo italijanske misije in da mu ni o imenovanju kakenga namestnika nič znano.

Mednarodna finančna konferenca v Bruslju je končala svoje delo. Sprejela je okoli 45 sklepov, ki bodo predloženi zvezi narodov. Med njimi se zlasti govdarja otvoritev mednarodnega instituta, ki se bo bavil z mednarodnimi krediti in nadzorstvom finančnih operacij, ki jih bo izvrševala ustanova; nadalje otvoritev finančnih sekcij in tajništva pri zvezi narodov ter obnovitev mednarodnih komisij za proučevanje vseh problemov, ki se bodo nanašali na denarno cirkulacijo in kurze.

Konferenca zveze narodov o svobodnem prometu in tranzitu se bo vršila 20. januarja 1921 v Barceloni.

Kaj je s tujimi zavarovalnicami? Po mirovni pogodbi z Avstrijo ostanjejo veljavne vse življenske zavarovalne pogodbe. Ako je bila zavarovalna pogodba razrešena v vojnem času vsled neplačila premije, ima zavarovanec pravico, da zahteva do 16. julija 1921 od zavarovalca vrednost police, kolikor je bila vredna onega dne, ko se je zavarovalna pogodba nehala po krivdi zavarovanca. Pravico tozadevne zahteve ima: zavarovanec, njegov zastopnik ali naslednik. Ako pa je bila pogodba razveljavljena vsled dejstva, da zavarovanec ni mogel plačati premije vsled vojnih razmer, ima zavarovanec pravico, da obnovi zavarovanje do 16. oktobra tega leta. Plačati pa mora vse zaostale premije in 5% obresti. Pravico do tega zakasnelega plačila premij poseda: zavarovanec, njegov zastopnik in oni, v čegar prid ter korist se je izvršilo zavarovanje.

Za naše internirance iz Amerike. Generalni konzulat kraljevine SHS na Dunaju je prejel od državnega urada za zunanje zadeve na Dunaju verbalno noto od 29. avgusta t. l. v kateri se sporoča, da je v zadnjem času došlo na Dunaj na „Kriegsgefangenen und Zivilinternieramt“ iz Angleške mnogo prtljage, ki je last bivših avstrijskih in ogrskih civilnih internirancev iz Amerike. V kratkem ima razven tega dospeti še nova pošiljatev take prtljage iz Angleške. Občinstvo se opozarja, da se med to prtljago nahajajo tudi stvari naših državljanov, ki so se v poslednji dobi vrnili iz Amerike.

Bolgarski vojni krivci. Antanta je poslala Bolgarski posebno noto, v kateri zahteva od Bolgarije izročitev vojnih krivcev 507 po številu. Med temi krivci je bivši kralj Ferdinand, bivši ministrski predsednik Radoslavov ter generalisimus Zekov. (Te vedne zahteve vojnih krivcev od strani antante so že smešne, ker doslej še ni bil izročen niti eden. Glavni povzročitelj svetovne morije — Viljem uživa čisto mir no svojo krvavo pokojnico.)

Nemci v Čehoslovaki štrajkajo. Vse nemške šole na Češkem so priče s stavko. Vse nemške šole v republikli so zaprte.

Sladkorne cene v Zagrebu padajo. Casopisje javlja, da je padla v Zagrebu cena navadnemu sladkorju na 64 K i kilogram. Kristalni sladkor je pa še znatno cenejši.

Intendanca Savske divizijske oblasti javlja, da se vrši ustmena licitacija glede dobave mesa za garnizijo Zagreb 12. t. m. za mesec november in december. Vsak licitant mora položiti kavojo 300.000 K.

Igre za naša dekleta. Dekliških iger za naše odre silno manjka, ker so vse dosedanje že stokrat preigrane. Zato je priznani pesnik Silvin Sardenko spisal štiri igre, ki se odlikujejo po svoji globokosti, lepoti in umetnosti. Prvi dve sta nabožne vsebine, a drugi dve posvešene. Zbirka nosi naslov: „Nedeljske ure na društvenih odrih“ in se naroča pri Krekovi prosveti v Ljubljani, Poljanska cesta 4. Stane izvod 15 K, 7 izvodov skupaj 95 K. Hitro naročajte, ker je zaloga majhna.

Iz Maribora.

Se enkrat dr. Korošec in jajčja kupčija. „Tabor“ prinaša v številki z dne 9. t. m. neka „odkritja“ o nekaki Koroševi jajčji kupčiji. Ker omenja v zadnjem članku tudi mojo osebo, se mi zdi potrebno, podati sledeče pojasnilo. Poleti enkrat, nekako meseca maja ali junija je prišel k meni g. Ivan Veras, zastopnik Slavije, in mi je pravil, da je slišal govoriti o dr. Korošcu, da izvaža v inozemstvo jajca. „To moramo javiti dr. Korošču“, pravi g. Veras, in mi pošlji neko pismo naslovljeno na dr. Korošca, s katerim ga je hotel obvestiti o teh govoricah. Ali sem tisto pismo čital ali ne, tega se faktično danes ne morem več spomniti, ker se mi je zdela stvar premalenkostna in preneumna in sem bil prepričan, da ni nič drugega, kakor izmišljena pocestna govorica, kakor cela vrsta drugih takih govoric, ki so jih politični nasprotniki dr. Korošca zmetali med ljudstvo, da bi mu na ta način vzeli ugled in vpliv. Zato sem tudi rekel g. Verasu: „Pustite na miru celo stvar. Pametni ljudje, ki poznajo dr. Korošca in njegovo delo, itak takih neumnosti ne verjamejo — pobiralec in raznašalec pocestnih govoric pa itak ne spreobrne. Dr. Korošec ima zdaj drugih skrbi in bolj pametnega dela dovolj.“ — To je bilo vse, kar sem imel jaz opraviti pri celi zadevi. Na druga zavijanja in smenjanja ne odgovorjam, ker se mi zdi ta način boja olikanega šloveka nedostojen. Ta slučaj zopet kaže, kako si prizadevajo gotovi ljudje, da napravijo iz pocestnih govoric cele „afere“. Iz raznih pocestnih govoric in iz tega, da dr. Korošec ni zasledoval raznašalcev teh laži, sklepati, da je kriv, to vendar ne gre! Kam pa pridemo! V Studencih n. pr. so okradli neznani vlomilci delavski konzum. G. Veras kot vodja konzuma ve, kaj vse se je takrat govorilo, in nikogar se radi teh govoric ni sodnijsko zasledovalo. Če bi mi hoteli biti kakor „Tabor“ in njegov dopisnik, bi tudi lahko krivili tistega, o katerem so govorili ljudje in ki ni zasledoval širiteljev teh govoric. Kaj bi pa g. Veras rekel k temu? „Da je to krivično“, in prav bi imel. Piseč ali povzročitelj „Taborovih“ vesti more biti edino g. Veras, zastopnik Slavije. Kajti le z njim in z nikom drugim nisem o tem govoril. Ta gospod je bil (?) zadnje čase pristaš SLS (Poprej je bil strasten liberalce. Op. ured.) je sprejemal od nas marsikatero uslugo, plačilo, zaslužek; bil je vodja delavskega konzuma v Studencih, toda ker mu delavstvo ni zaupalo, je moral odstopiti. Če misli, da je lepo in značajno, nas sedaj napadati, — dobro! Bomo se odgovorili, pa toliko bi ga prosili, da naj bo stvaren, pošten, odkrit. — Prof. J. Bogovič.

Izjava. Ker „Tabor“ kljub moji izrecni izjavi ponovno trdi, da sem pregledal in odobril pismo naslovljeno na g. dr. Korošca, pozivam uredništvo lista „Tabor“, da ali v listu objavi ime pisca, ali pa ga meni pismeno javi, da morem storiti nadaljne korake. Maribor, dne 11. oktobra 1920. — Vladimir Pušenjak.

„Marburger Zeitung“ in koroški plebiscit. Mariborski nemški list je prinašal o koroškem plebiscitu manj vesti, kakor kateri berlinski ali švicarski list. Radi tega so mariborski Nemci zajemali vse informacije iz graških in dunajskih listov. Ni čuda, če so se zadnje dni širile po Mariboru alarmantne vesti proti naši stvari na Koroškem, ki jih je marsikateri sicer lojalen Nemec sprejel in bona fide. Upali smo, da bo „Marburger Zeitung“ vsaj v zadnjem trenutku spregovorila odločnejšo besedo. Toda sobotna številka ima — ironija! — o tem življenjskem vprašanju

Slovenije samo 4 (štiri) brezpomembne vrstice. Zato pa prinaša članke o kitajskih ženskah, nasvete za pcoro in dovtepe o kravah. Pardon! Uvodnik je o krfski deklaraciji. Aktualno! Domnevamo, da bo duhovitost in priznana časnikarska zmožnost jugoslovanskega generala-redakterja približno čez dve leti zadela tudi ob koroški plebiscit. Ima vremena, kaj ne?

V volilnem imeniku mesta Maribor je bilo izpuščenih veliko število naših volilnih upravičencev. Krivda: Ker mnogi hišni gospodarji niso oddali hišnih pol in ker so uradniki na magistratu morali izgotoviti imenike zelo naglo. Naša stranka je vložila okoli 300 reklamacij. Somsiljeniki, ki so v strankini pisarni oddali svoje listine (domovnice, krstne liste, delavske knjižice itd.), bodo dobili iste vrnjene, ko bo komisija na okrožni sodnji končno veljavno odločila o reklamacijah. Če socialni demokratje in demokratje kričijo, da so člani reklamacijske komisije njihovim ljudem zapravili dokumente, grdo in namenoma lažejo.

Voglar, sam poslanec, dasi ne po ljudski ampak demokratski volji, je hotel v mariborskem volilnem imeniku izreklamirati svojega tovariša poslance Vesenjaka, češ, da ne biva v Mariboru, ampak v Beogradu. Voglar sam pa hoče, dasi je tudi poslanec, biti vpisan in voliti v Mariboru. Priznamo da, da nje gova izreklamacija ni brez vsakega temelja, kar nam reč Voglarja samega zadeva. On namreč res več voglari in biva v Mariboru mesto da bi izpolnjeval svojo poslanske dolžnosti in bival za časa zasedanja Narodnega predstavništva v Beogradu. S tem je sam priznal, kako slab, nesposoben in svoje poslanske dolžnosti zanemarjajoči poslanec je.

Se enkrat: Ajmo mi mariborski Sokolčki v posurovelost! Sme že pribili podivjanost mariborskih Sokolčev napram Orlicam v gledišču. Mariborski Sokol je tako izvežbal svoj zeleni up, da so se upali ti sokolski ptiči mladiči odrezati lase v mestnem gledišču kar trem Orlicam. Ni čuda, da se je cel višek sokolske nekulture javil policiji, ki je že za petami nadebudnim krivcem, ki so gimnazijci. Kakor hitro so ti gospodki — drzni lasorezeji zaznali, da se je uprlo na nje oko postave in pravice, jim je upadlo mlado-demokratsko srce in so se zatekli v zavetišče prosjačenja, ker je njih bodočnost v nevarnosti. Samo policija se zavzema za to drzno sokolsko mladež in svetuje osramočenim Orlicam mirno poravnavo, da ne bi bilo treba Sokolčev pognati iz gimnazije. Svarimo pred vsako zakonno poravnavo, treba je enkrat tem drznežem pokazati, kako se mora vesti v gledišču človek, če tudi je roparska ptica, ki sliši na ime Sokol. Gimnazijsko ravnateljstvo opozarjamo še enkrat, da postopa napram mladinskim nekulturnikom z vso energijo in po zakonu, sicer bomo zadevo tirali dalje. G. Voglarju pa priporočamo, naj rajši pusti priprave za volitve, naj se rajši posveti pridelku brezovega olja za svoje mladiče, ki mu še obetajo enkrat breco preko praga. Pa ne da bi veljal o g. šolniku Voglarju rek: Kakšno drevo, takšen klin, kakšen oče, takšen sin!

Kaj je z onimi demokratsko-sokolskimi mladiči, ki so pred tednom dni v gledališču porezali trem Orlicam kite? Ali bo tudi tukaj vitez Graselli postopal tako kot v aferi žida Rosenberg?

Podnarednik Čuš, ki je bil v nedeljo, 3. t. m., na Teznu obstreljen od nekega neznanega civilista, je na zadobljeni rani v nedeljo, 10. t. m. v kirurški oddelku vojaške bolnice umrl. Zapušča vdovo s petorico neoskrbljenih otrok.

Stenski koledar Cirilove tiskarne v Mariboru. Na razna vprašanja p. n. trgovcev izjavljamo, da tiskarna sv. Cirila za leto 1921 ne bo izdala stenskega koledarja in zato tudi ne zbira nobenih inseratov za njega. — Vodstvo Cirilove tiskarne.

Izid plebiscita na Koroškem bo naše uredništvo sproti objavljalo danes in prihodnje dni do končnega izida na glavnih vratih Cirilove tiskarne.

Izkaznice za premog. S 15. oktobrom 1920 dalje se bodo izdajale pri mestnem gospodarskem uradu (Rofovž, soba št. 8) izkaznice za premog. Stranke se opozarja, da naj se pravočasno preskrbe s potrebnimi izkaznicami, ker se brez istih ne bo oddajalo nobenega premoga. Izkaznice je predložiti v vpogled in potrditev dotičnemu trgovcu, pri katerem hoče stranka kupovati premog.

Izidu glasovanja, ki so pa vsa brez trdne podlage in je boljše, da bi se z njimi ne držalo ljudstva v razburjenju. Ohraniti moramo hladno kri in mirno čakati konca. Na vsak način se bo odločilo na eno ali na drugo stran s čisto neznatno večino. V Rožu stoji za nas bolje, v velikovškem okraju slabše. Ako dobimo v Rožu večino, kar je verjetno, v velikovškem pa 50%, je zmaga naša. Zoper različne glasovalne sleparije od strani Nemcev smo vložili pritožbe.

Razna poročila iz plebiscitne Koroške nam javljajo o nasilnem nastopu Nemcev in njihovih poiskusih goljufije pri glasovanju. Očividci iz Pliberka poročajo, da je nemška svojat zaprla slovenskim glasovalcem dohod na volišče. Do 1/5 ure zvečer je zadrževala nemška druhal naše glasovalce, da niso mogli glasovati. Sele okrog 5. ure popoldne se je pripeljala na naš poziv ententna komisija, ki je napravila red, da so prišli naši do glasovanja. Potrdilo je še bil v Pliberku predsednik glasovalne komisije Nemec, ki je ščipal z nohti glasovnice, ki bi

naj bile po razsodbi plebiscitne komisije neveljavne. V Pliberku so se trudili Nemci na vse načine, da bi razveljavili čim več naših glasovnic. Proti vsemu temu nemškemu nasilju in sleparijam so od naše strani vloženi ostri protesti.

Dosledni zavezniki Nemcev so se ve Italijani. Italijanski častniki, ki so bili pridržani okrožnim glasovalnim komisijam, so se postavljali odločno na stran Nemcev in kar javno vpraševali nemške zaupnike o vsakem glasovalcu: „Ali je ta naš?“

K vzdrževanju reda in miru pri glasovanju so veliko pripomogli naši Orli ter Sokoli. Teh dveh naših telovadnih organizacij so se Nemci povsod bali. Nemci so se seveda pritožili pri ententni komisiji radi nastopa Orlov in Sokolov in zahtevali, da se odstranijo Orli in Sokoli iz Koroške. Komisija seve ni mogla zapoditi naših telovadnih organizacij, ker so uvozili Nemci v A cono vso svojo prelepaško druhal z namenom, da ta surova nemška svojat sterilizira naše prebivalstvo. Pri vzdrževanju miru je stalo ob strani Orlov in Sokolov naše vro dijaštvo, predvsem naši vrli akademiki, od katerih je došlo nad 200 iz Zagreba in Beograda.

LDU. Celovec, 10. oktobra. (DKU). Mesto nu di danes sliko navideznega miru in nestrpnega pričakovanja. Agitacija se brezhibno nadaljuje. Prebivalstvo pričakuje s trdnim zaupanjem ugodnega izida. Volilni upravičenci so dospeli v svoje glasovalne okraje. Koroški „Heimatsdienst“ izdaja vsako uro situacijska poročila, da je prebivalstvo v coni A spro ti poučeno o položaju. Po poročilih „Heimatsdiensta“ je položaj v coni A splošno miren. Domoljubno ljudstvo se glasovanja živahno udeležuje. V Borovljah, Bistrici in Grabštajnu se glašovanje vrši popolnoma mirno. Pretepaških tolp ni videti.

LDU. Celovec, 10. oktobra. (DKU). V rožeškem okraju je prihajanje volilnih upravičencev na volišču jako živahno. Po zanesljivih poročilih je došlo nocoj semkaj 400 z revolverji oboroženih Sokolov iz Ljubljane. V Logavesi je bil zajet oddelek koroške nemške brambe in vtiaknjen v škedenj. Sokolski od delki so korakali skozi Sv. Jakob proti Bilčovsu. Nasilnosti ni bilo nikjer. Ljudje teh občin prihajajo v strnjenih vrstah h glasovanju. V občinah severno od Drave je vladal dopoldne mir. Razpoloženje koroškomislečega prebivalstva je ugodno. V Plajberku se je začelo glasovanje ob 7. uri zjutraj. Red vzdržuje samo pet orožnikov pod nadzorstvom dveh francoskih častnikov. V Blatu je bil nocoj ujet oddelek koroških rediteljev, broječ kakih 100 mož in odveden v Mežiško dolino. Spopadi so se vršili le v Ponikvi in v Vetrinju. Na koroški strani je bil eden mož ranjen. Sokoli so tankaj ovirali volilne upravičence pri glasovanju. V bistriški občini je bil znaten pritisk od jugoslovanske strani. V Libučah, Pliberku in Globasnici vlada mir. Položaj za nas je ugoden; ravnotako v Dobrlivasi. V Priblavsi je prišlo danes dopoldne do spopada med koroškimi brambovi in Sokoli. V Zitaravsi in Zelezni Kapli vlada mir.

Po presojevanju naših zaupnikov je bilo oddano v velikovškem okrajnem glavarstvu za Jugoslavijo 6766 glasov, za Avstrijo 8211, torej za Avstrijo več 1445. Iz tega glavarstva ni poročil iz 8 občin, 4 severno od Drave, in 4 južno od Drave; 2, ki ležita severno od Drave, namreč Tinje in Labud, bosta dali veliko nemško večino, toda število volilcev je v obeh samo 910. Drugi 2 severno od Drave, namreč Vovbre in Vašinje bosta imeli našo večino, ali vsaj čisto malo pod večino. Južno od Drave sta občini Bistrica in Blato s 1908 volilci z velikansko našo večino (nad 80%), Dobrlaves, razdeljeni na pol, najbrže več naših in Galicija tudi naša večina. V velikovškem glavarstvu bo torej obeh glasov približno enako. Odločiti mora Rož, kjer imamo po dosedanjih poročilih večino. Odločili bodo takozvani omahljivci, to je oni, o katerih ne moremo odločiti, kam so glasovali.

Dosedaj došla in nam znana poročila prinašajo za nas dokaj neugodne vesti. Do sklepa lista ni zamogo uredništvo „Straže“ dobiti še nič približne natančnih poročil o izidu koroškega plebiscita. Narodni svet nam je telefoniral iz Velikoveca, da nise bili krog 11. ure predpoldne gotovi niti s polovico pregledovanja oddanih glasovnic. Očividno bo lje nego mi so informirani Nemci o izidu glasovanja. Govori se, da sta Gradec ter Radgona v zastavah, ker je glasovanje izpadlo v prid Nemcev. Končno veljavno razjasnitev za nas nad vse mučno kritičnega položaja nam gotovo prinese jutrajšnji dan.

Dopisi.

Ormož. Razmere pri sodišču. Nikdo ne bo hotel verjeti, da je pri ormoškem sodišču nakopičenih že nad 150 nerešenih civilnih pravd. Najnujnejše zadeve se rešijo komaj po preteku 5—6 mesecev. Posamezniki trpijo vsled tega velike stroške, a pridejo mnogokrat do svoje pravice šele takrat, ko je postala zadeva že davno brezpredmetna. Mi vidimo in dobro

Glasovanje na Koroškem.

Včeraj se je vršilo na Koroškem glasovanje za Avstrijo ali za Jugoslavijo. Udeležba je bila velikanška, povprečno je glasovalo 90—95% upravičencev. V občini Sela, ki je popolnoma naša, so glasovali čisto vsi. Ponekod je bila udeležba celo čez 100%, kar pride od tega, da so Nemci vložili mnogo reklamacij, ki so bile rešene šele v zadnjem trenutku. Dan je bil zelo razburljiv, toda brez večjih izgredov. Ponekod so hoteli nemški „Volksverovci“ izzvati nemire, toda naši fantje so jim s krepkimi nastopi preprečili. Naša varnostna oblast je delovala sijajno in navdala ljudem mnogo poguma. Naši ljudje so prišli glasovati že navsezgodaj, z jutranjo zoro. Ob sedmih, ko se je pričelo glasovanje, so že velike množice oblegale glasovalne prostore. Nemški člani komisij so po raznih krajih poizkušali z goljufijami, ki so se pa ponesrečile.

O izidu ne moremo še poročati ničesar, kajti glasovi se bodo šteli šele danes celi dan in bodo prešeti komaj do večera. Ljubljanski in tudi neki mariborski listi so sproti prinašali različna ugibanja o

znamo, kje tiči krivda teh neznosnih razmer. Delo in plačevanje vedno večjih davkov naj velja samo za nekatere, a za druge misli kdo, da ni predpisov, če majuhajo? Bomo zaropotali, da se bo zganil celi ormoški okraj. Pravico hočemo, pa ne tako kot se nam deli danes pri nas, saj ne živimo v Albaniji! Celi ormoški okraj trpi radi neznosnih razmer pri našem sodišču. Kriv je sodnik Zemljč, ki noče delati, pač pa kot strasten demokrat škoduje KZ, kjer le more. Potrebno je, da se pričnemo gibati, gradiva imamo dovolj.

Sv. Urban pri Ptuj. Tu imamo nekaj nemškutarških migecov, kateri bi radi očrnil našega zavednega g. župana. To so tisti ljudje, ki so morali ob preobratu snemati svoje nemškutarške napise, a pri našem županu pa je napis ostal, ker je bil že od prej slovenski. Vsi naši shodi so se vršili v njegovih prostorih in pod njim se je občina izrekla ena izmed prvih za deklaracijo. Kar naši ljudje rabijo, se jim napiše zastoj, nemškutarji pa so med vojno prodajali svoje neumnosti za maslo in zrnje in tako nas odirali. Eden izmed teh lačnih nemškutarjev bi se rad vsedel na županski stolec, pa mu bo zdrknilo, da se bo dalje zapeljal, kot doseže njegova kratka pamet in kurji pogled. Tem izdajalcem našega rodu bi svetovali, naj rajši boljše skrbijo za svojo nezakonsko dečo in malo bolj spoštujejo zakonski stan, naše poštene ljudi pa naj v miru pustijo. Prihodnjič, g. urednik, vam sporočim vse tiste, ki so pri ljudskem štetju vpisani kot nemškutarji ali bolj nobel ljudje.

Mala Nedelja. Dne 21. t. m. se vrši pri Mali Nedelji živinski sejm.

Sv. Andraž v Slov. gor. Dne 26. m. m. se je vršil v Rolovi gostilni klaverni ustanovni shod Samostojne. Par zmešanih misli je podal poslušalec Simončič, klepar od Sv. Urbana pri Ptuj. Po njegovem modrovanju o deveti deželi, v kateri sedijo izključno kmetje na ministrskih stolicah, so lovili za suknje take, o katerih so mislili, da se ne bodo branili kakih odborniških mest. Združili so se v prijateljskem objemu liberalci, oziroma taki, ki se nagibljejo na njihovo stran, in bivši štajercijanci. Seveda odločno ta-

jijo, da so proti veri in njenim služabnikom. Vsak razsoden človek pa, ki vidi, kakšni ljudje se najbolj trudijo za Samostojno, ve, pri čem da je. Lepe besede o osamosvojenju kmetskega stanu so le pesek v oči nevednim. Edino Kmetška zveza si je v trdem boju z izkoriščevalci kmetskega stanu pridobila naše polno zaupanje.

Smartin pri Slov. Gradcu. Poročil se je dne 29. septembra g. Henrik Vrnč, urar in posestnik v Slov. Gradcu s hčerko iz vrle, narodno zavedne hiše Rotovnikove v Legnu. Slovesna poroka se je vršila pri podružnici sv. Jurija v Legnu. Na mnoga srečna leta! Na gostiji se je nabralo med svati 157 kron za volilni sklad Kmetške zveze.

Rečica ob Savinji. Naš župan, načelnik naše posojilnice, dvojni veleposestnik Fürst je dal preteklo nedeljo svoje prostore za zborovanje komunistom. A občani začudeno sprašujejo, ali je to storil na zahtevo tajnika Deleja, kateri prav prevzetno kaže svoje liberalno-socialdemokratske rozičke, ali pa mogoče želi, da bi vsa moč prišla v roke komunistov, ki bi odpravili zasebno last in uničili kmetski stan. Sramota za našo občino, ki je zavedna kmetška občina, je, da dobijo komunisti prostor za zborovanje.

Brežice ob Savi. Tukajšnji „koroški odbor“ je priredil zanimiv, dobro uspel „koroški večer“ z namenom, še v zadnjem trenutku opozoriti občinstvo na veliko zgodovinsko važnost koroškega plebiscita ter z dohodki tega večera prirediti na pomoč našim ogroženim bratom in sestram v Korotanu. Spored je bil dobro izbrani godba petje moškega zbora, poučno predavanje, deklamacije, solopetje s spremljevanjem glasovirja, gosli in glasovir, šaljivi nastopi itd. Občudovali smo umetniško izšolano solopetje gospodične Mihelčičeve iz Cateža, ki je s svojim močnim, čistim glasom očarale vse, izvrsten je bil umetnik na gosli in tudi g. Zupanu odkritosrečno častitamo, da se je v tako kratkem času izvežbal tako dober in številni moški pevski zbor. A eno je, kar moramo tukaj javno grajati in ožigosati in kar je tudi prav primer no storil g. predavatelj: namreč nepopisno in nadvse grajevredno malomarnost naših meščanov. Tako sla-

bega obiska ne bi pričakoval niti največji pesimist. In vendar je bila ta prireditev popolnoma nadstrankarska in je služila nadvse važnemu in vsem Slovenem brez izjeme stanu in politične pripadnosti enake perečemu koroškemu vprašanju. Sol in luč Jugoslavije je večinoma prireditev ignorirala. Kje je bil slavni in dični naš gerent odvetnik dr. Sticker, kje njegov sluga ponižni vodja okrajnega glavarstva Koropeč, kje stober Jugoslavije odvetnik dr. Rosina, kje sladki naš poslovodja mestne hranilnice Justin, kje „veliki Jugoslovani“ naš nadpoštar Lichtenegger, kje trgovec Umek itd.? Ne poznamo in ne pustimo veljave nobenemu izgovoru ali opravičilu. Sol Jugoslavije in hrbtnica državotvornosti, ki hoče imeti tukaj prvo in odločilno besedo, je javno dokumentirala, da nima za eminentno narodna vprašanja prav nobene ga smisla. In to naj izve tudi širša javnost.

REPERTOIRE Slov. nar. gledališča v MARIBORU

Torek 12. oktobra: Zemlja. Abon. B 4.

Sreda 13. oktobra: Brat Martin. Abon. C 2.

Četrtek 14. oktobra: Marija Magdalena. Abon. B 5.

Sobota 16. oktobra: Sen kresne noči. Izven abon.

Novi koledarji za leto 1921. Cirilova tiskarna v Mariboru je izdala in razpošiljala te koledarje za leto 1921: „Zepni biljezniki koledar“, trdo vezan, zelo ličen, pripraven za razne zapiske. Cena s poštnino vred 7.50 K. — „Pisarniški biljezniki koledar“, obsežen, format 26:17 cm, pripraven da stoji na mizi; ima obširne prostore za dnevne zapiske. Stane s poštnino vred 15 K, brez poštnine 12 K. Je gotovo najcenejši koledar te vrste. — Oba koledarja se toplo priporočata!

P. n. župnijske urade opozarjamo, da blagovolijo takoj naročiti spovedne listke za prihodnje leto, ker je ob Novem letu tiskarna navadno močno zaposlena. — Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Pristaši! Sirite naše liste!

Pristaši! Zbirajte za volilni sklad!

Mala naznanila.

Razna

Najboljši pisalni stroj
UNDERWOOD
stane samo 18.000 kron.
nareža se pri trdki

LUDOVİK ŠEF

MARIBOR, Prešernova ul. 1.
Zastopnik „Underwood“ stroja in
pomnož. aparata „Opalegraph“.
Telefon 148. Brzjavlj.: Papiršef,
Maribor. 797

Jugoslov. matica

priporoča krojača Mihelčič Konrad
rodom od Sv. Barbare pri Mariboru,
bil je najboljši krojač v
Ptuj, postal nedavno žrtve italijanske
drubali, ki mu je požgala
hišo z vse opravo in živi sedaj
kot begunec v Mariboru, Velkmer-
jeva ul. 1, Srabova hiša. Prosi
pomoči z krojaškim delom. Iz-
vršuje vsa dela točno in solidno
po najnižjih cenah. 816

OBLEKO.

Priproste in najcenejše. Točno in
solidno delo. Dobro blago. Ceneje
kakor kjerkoli, samo pri:
ALOJZIJ ARBEITER, Maribor,
Dravska ulica št. 15, (pri starem
mostu). 401

Zahvala.

Vsem cenjenim darovalcem
vencov in denarne pomoči, ed
brzjavljnega odzeka ob smrti ma-
jega sina, se najiskrenejše zahva-
lja
824

Marijeta Bričan.

Nemeblovano sobo
prenočišče išče duhovnik. 828

Kupl so:

Orehe sssss
ssssss **Fižol**

kupuje po dnevi cen trdka
Vinko Hmelak
Maribor, Slomščekov trg 6. 812

Proda so:

Rezanega lesa

8 bo 4 vagone, posreduje tudi vsč.
se proda. Vpraša se v trgovini
Koroška cesta 1. Maribor. 820

Omara z predali in nastav-
kom ter različno se
proda, Koroška cesta 11, Maribor.
823

Proda se sklopilni Singer-
jev stroj s 5 predali,
zavese za dvoje okenj, zlata gos-
poska in damska ura. Slovenska
ulica 37, priključje Maribor. 827

Službe:

Trgovski sotrudnik

debera moč, se takoj sprejme v
trgovini mešanega blaga. Ponudbe
z navedbo plače je poslati na
Gospodarsko zadrugo v
Ormožu. 806

Družina s 3-4 delavskimi
močmi (2 moška)
se išče za eno gospodarstvo. Na-
stop 1. novembra. Vpraša se Gos-
poska ulica 50/II. levo, Maribor.
825

Naročajte naše liste!

JABOLKE, HMELJ

vsake množino kupuje kakor običajno vsako leto tudi sedaj letos 791

Rudolf Pevec, veletržec v Mozirju

pa svojih zastopnikih v sledečih krajih: Maribor, Pesnica, Kungota, Cmurek,
Št. Andraž pri Velenju, Šmartno v Rož. dolini, Šmartno ob Paki in Mozirje za
Ger. Savinjske doline. Producenti se naj blagovolijo obrniti direktno na kupevalce,
kajti pri velikem obsegu ni možno vsaki stranki iz Mozirja odgovarjati. Plačam
najdražje po dnevni ceni. Se priporočam
RUDOLF PEVEC.

Razglas.

Jugoslovanska delegacija razmejitvene ko-
misije med državama SHS in Avstrijo odda po-
nudbenim potom transport mejnih kamnov na
lice mesta med Kokošnjakom in okolico Špilja.
Interesenti za ta transport se naj javijo v
svrhu nadaljnjih informacij v torek 12. t. m. med
9.—11. uro v pisarni omenjene delegacije.
Maribor, „Vesna“, I. nadstr., soba št. 19.

Raznašalci

za naše liste se sprejmejo
proti dobremu zaslužku
CIRILOVA TISKARNA.

NOVA TRGOVINA ŽELEZNINE

Pinter & Lenard

ALEKSANDROVA CESTA 32—34.

V zalogi se nahaja vse potrebno ko-
vanje za pohištvo, železo, obročje,
cinkasta in črna pločevina. Velika iz-
bira orodja in mizarske potrebščine.

Za točno postrežbo in solidno ceno
jamčiva ter se vlijudno priporočava

PINTER & LENARD.

ZNANO JE!

da se v veletrgovini manufakturnega blaga
Karel-a Worsche
v Mariboru, Gospodarska ulica
dobiva vsakevrstno manufakturno blago v
največji izbori po najnižjih cenah

POHIŠTVO

LASTNIH IZDELKOV

iz trdega in mehkega lesa ne zavoljo po-
manjšanju prostora po znižanih cenah pro-
daja pri

Peter Hochnegger in dr.
MARIBOR, Koroška cesta 46—53.
Prodaja tudi proti mesečnemu odplačilu. 802

Cevlja
dokolenice (gamaše)
obleko
perilo
NAJCENEJE!

SOLIDNO! terbice za trg
potne košare
razno salant.
blago ter vrvi iz prave konoplje
kupite najceneje pri

Jakobu Lah, Maribor
GLAVNI TRG 2. 805

Bencin, || strojno olje, || kolesar, ||
petrolej, || cilindrično olje, || vazelino, ||
gonilno olje, || tevet mast, || mast za usnarje

dobavlja promptno

**MINERALNA
RAFINERIJA
DRAVOGRAD.**

Dopise na centrale v Mariboru. 494
Tel. 80. Brzjavlj.: Rafinerija.